

Raadsvergadering
12 september 2012

Agendanummer

Onderwerp
Opiniërend : Stand van zaken bezuinigingen gemeenschapshuizen

Steenbergen; 12 september 2012

Aan de raad,

1. Inleiding

Als gevolg van de kerntakendiscussie heeft uw raad voor de gemeenschapshuizen een bezuinigingsdoelstelling van 161.681 geformuleerd. Deze voorzieningen zouden zoveel mogelijk op economische basis met een zelfstandig beheer geëxploiteerd moeten worden.

Wij hebben aan Adviesbureau Drijver & Partners de opdracht verstrekt om de haalbaarheid van de bezuinigingsdoelstelling. De bevindingen van dit onderzoek zijn in de Concept- Tussenrapportage weergegeven die in een eerder stadium aan u is uitgereikt.

Uit het onderzoek blijkt dat het bezuinigen van €161.681 niet gemakkelijk haalbaar is. Via deze nota wordt u geadviseerd om de stand van zaken en de bevindingen tot heden in opiniërende zin aan de raad voor te leggen en dit voor de commissie Mens & Maatschappij van 8 oktober 2012 te agenderen. Definitieve besluitvorming vindt vervolgens plaats in de raad van december 2012.

2. Achtergrond

Zoals in de inleiding toegelicht is er voor de gemeenschapshuizen een bezuinigingsdoelstelling van € 161.681 geformuleerd. Dit bedrag is opgebouwd uit de exploitatiesubsidies die de gemeenschapshuizen ontvangen plus het bedrag voor de WVS-medewerker in het Dorpshuis Dinteloord.

De subsidiehoogte is gebaseerd op de begrotingsgegevens 2010. De exploitatiesubsidie per gemeenschapshuis ziet er als onderstaand uit.

*	Gemeenschapshuis De Vaert	€ 12.535
*	Gemeenschapshuis De Vossenburcht	€ 18.325
*	Gemeenschapshuis De Stelle	€ 19.011
*	Gemeenschapshuis Siemburg	€ 31.163
*	Gemeenschapshuis Cromwiel	€ 36.712
*	Dorpshuis Dinteloord	€ 20.449
	Subsidie WVS medewerker	€ 23.544

		€ 161.681

A. Onderzoek naar haalbaarheid bezuinigingen

Door Adviesbureau Drijver & Partners is onderzoek verricht naar de haalbaarheid van de bezuinigingstaakstelling. De Concept Tussenrapportage is in uw bezit.

B. Onderzoeksopdracht

Wij hebben aan Drijver & Partners de volgende opdracht meegegeven:

Geef inzicht in het pakket van maatregelen dat noodzakelijk is om de financiële taakstelling van de bezuiniging op de sport- en welzijnsaccommodaties te realiseren. Hierbij dient specifiek gekeken te worden naar combinaties van beheertaken en mogelijkheden middels privatisering en/of verzelfstandiging. Het resultaat van het onderzoek is een concreet bezuinigingsvoorstel aan de projectgroep en gemeenteraad inclusief inzicht in de consequenties die de maatregelen met zich meebrengen.

C. Werkwijze onderzoek

Met alle (zes) beheerstichtingen van de gemeenschapshuizen zijn interviews gehouden. Bij de doorlichting is gekeken naar :

- faciliteiten van het gebouw;
- beheer- en exploitatieafspraken;
- gebruik, bezetting en product-/activiteitenaanbod;
- tarieven;
- horecafunctie;
- exploitatiebaten en -lasten;
- personele organisatie, formatie en vrijwilligersbeleid;
- bestuurlijke organisatie;
- concurrerende en aanvullende voorzieningen in de omgeving.

De beschouwingen en uitkomsten zijn beschreven in de Concept Tussenrapportage.

D. Bevindingen uit het onderzoek

Puntsgewijs worden onderstaand de conclusies uit het onderzoek benoemd:

- onverkort doorvoeren van de bezuinigingstaakstelling kan niet gerealiseerd worden zonder dat daarmee het bestaansrecht van de gemeenschapshuizen in het geding komt;
- het huidige stichtingsmodel voor beheer van de gemeenschapshuizen is een efficiënte vorm van Beheer. Het op andere wijze inrichten van beheer en exploitatie leidt niet tot besparingen of financiële voordelen;
- onverkort doorvoeren van de bezuinigingstaakstelling leidt tot aanmerkelijke exploitatierisico's voor de gemeenschapshuizen. De beheerstichtingen zullen hierdoor hun verantwoordelijkheid met betrekking tot beheer en exploitatie van deze voorzieningen in heroverweging nemen;
- samenwerking tussen de zes beheerstichtingen leidt niet tot essentiële voordelen. Daarbij hebben de stichtingen een eigen karakter en een op de eigen kern gericht maatschappelijk kader;
- aanpassing van de tarieven richting een kostendekkende huurprijs zal leiden tot een aanzienlijke huurverhoging en daardoor kunnen leiden tot leegloop van de gemeenschapshuizen;
- binnen het huidige gemeentelijke beleid zijn er geen commerciële activiteiten toegestaan. Het verruimen van die beleidskaders zal niet leiden tot een groter exploitatieperspectief. De commerciële kansen zijn namelijk beperkt.

E. Traject met de beheerstichtingen

- Op 19 januari 2012 : heeft wethouder De Koning overleg gevoerd met de beheerstichtingen. De stichtingen zijn geïnformeerd over de bezuinigingstaakstelling en het onderzoek dat Drijver & Partners in dit verband uit zou voeren. De stichtingen hebben allemaal een positieve bijdrage aan het onderzoek geleverd.
- Periode febr. - mei 2012 : Uitvoering van het onderzoek en interviews met alle beheerstichtingen.
: Opstellen van de concept Tussenrapportage door Drijver & Partners.
- Op 25 juni 2012 : heeft wethouder Van Geel op constructieve wijze de concept Tussenrapportage met de beheerstichtingen besproken.
- Conclusies uit dit overleg : de aanvankelijke bezuinigingsdoelstelling van ruim € 160.000 zal Moeilijk bereikbaar zijn en wordt door de gemeente als niet haalbaar gezien. De gemeente volgt daarin het rapport van Adviesbureau Drijver & Partners;
- wij zullen in overleg met de individuele besturen (op basis van de voorstellen/suggesties uit het rapport van Adviesbureau Drijver & Partners en met de werkelijke cijfers op tafel, per locatie bezien wat in redelijkheid is te realiseren aan besparingen dan wel verhoging van inkomsten, waarmee de in het rapport genoemde geschatte bedragen aan kortingen op de subsidies niet meer richtinggevend zijn voor de verdere discussie;
 - wij realiseren ons dat wij sterk afhankelijk zijn van de vrijwillige besturen en willen op basis van consensus tot kortingen op de subsidies komen, voor zover dat in redelijkheid ook mogelijk is.

Hoe verder ?

Huidig beheer meest efficiënte wijze van beheer

Een belangrijke conclusie uit het onderzoek is dat de huidige wijze van beheer en exploitatie van de gemeenschapshuizen feitelijk een sterk concept is. Op het verstrekken van subsidie na en het plegen van onderhoud hebben wij eigenlijk geen bemoeienis met het runnen van de gemeenschapshuizen. Het onderbrengen van beheer en exploitatie van de gemeenschapsvoorzieningen kan eigenlijk niet op een efficiëntere wijze plaatsvinden.

Verhoging inkomsten slechts minimaal haalbaar

Maatregelen om de inkomsten van de gemeenschapshuizen te verhogen zijn slechts minimaal mogelijk. Gedacht moet dan worden aan verhoging van de huurtarieven voor gebruikers en de organisatie van activiteiten met een meer commercieel karakter.

Een aanpassing van de huurtarieven naar een meer kostprijsdekkende hoogte kan niet plaatsvinden zonder een flinke huurverhoging. Een groot risico hiervan is dat gebruikers voor andere accommodaties kiezen waar ze niets of minder moeten betalen.

De organisatie van meer commerciële activiteiten klinkt aantrekkelijk. Kanttekeningen hierbij zijn echter de huidige beperkingen dat er geen bijeenkomsten van persoonlijke aard in de gemeenschapshuizen mogen plaatsvinden. Zouden deze beperkingen weggenomen worden dan vraagt dit nog een heel andere inzet van de vrijwilligers van de beheerstichtingen maar ook de faciliteiten van het gemeenschapshuis.

De beheerstichtingen hebben aangegeven hun taken en verantwoordelijkheden neer te leggen wanneer deze commerciële insteek een feit wordt.

Volledig bezuinigen moeilijk haalbaar

Bij het volledig bezuinigen van de exploitatiesubsidie op de gemeenschapshuizen is het risico erg groot dat de beheerstichtingen hun taken en verantwoordelijkheden neerleggen. Wij komen voor het feit te staan dat de zes gemeenschapshuizen geen beheer meer hebben. Zelf zijn wij niet bij machte om het beheer van de zes voorzieningen tegen lagere kosten over te nemen. Er zullen trajecten opgestart moeten worden om beheer en exploitatie van de gemeenschapshuizen op een andere manier vorm te geven. Te denken valt dan aan het overdragen van deze taken aan een Marktpartij of wellicht aan de kernen waarbij de inwoners zelf het beheer en de exploitatie regelen. Vooral dit laatste is wellicht een nieuwe mogelijkheid om de gemeenschapsvoorzieningen in de kernen te behouden zonder dat wij subsidie verstrekken.

4. Overwegingen

Wij concluderen dat het bezuinigen op de exploitatiesubsidie van de gemeenschapshuizen in alle realiteit moeilijk haalbaar zal zijn. Tevens brengt dit nogal wat risico's met zich mee voor het voortbestaan van deze voorzieningen.

Navolgend leggen wij een aantal keuze scenario's aan uw raad voor.

Scenario 1. Per gemeenschapshuis bezien of er bezuinigd kan worden en voor welk bedrag

Dit traject is voortgekomen uit het laatste overleg met alle beheerstichtingen. In de concept tussenrapportage van Drijver & Partners stonden bij ieder gemeenschapshuis bedragen genoemd die mogelijk bezuinigd konden worden. Omdat deze bedragen onvoldoende onderbouwd konden worden door Drijver & Partners is door wethouder Van Geel toegezegd dat de exploitatiecijfers per gemeenschapshuis nog eens goed bekeken moeten worden om te bezien waar een bezuiniging mogelijk kan zijn.

Per gemeenschapshuis zal in overleg met het stichtingsbestuur bekeken worden waar mogelijkheden liggen voor bezuiniging. Verwacht wordt echter dat dit in relatie tot de bezuinigingstaakstelling een gering bedrag zal zijn.

Scenario 2. Verhogen van de inkomsten van de gemeenschapshuizen

Het verhogen van de inkomsten van de gemeenschapshuizen is zeker een punt van aandacht. Aan het optimaliseren van het gebruik van deze voorzieningen kan de gemeente bijdragen door vergaderingen van de gemeente in deze voorzieningen te organiseren (met uitzondering van college- en raadsvergaderingen e.d..)

Via de subsidiering van verenigingen zou het mogelijk zijn om alleen subsidie te verstrekken als zij gebruik maken van een gemeenschapsvoorziening.

Hoewel in de concept Tussenrapportage van Drijver & Partners gezegd wordt dat verhoging van de huurtarieven naar een kostendekkend tarief tot leegloop van de gemeenschapshuizen kan leiden, zou de gemeente toch een uniform huurtarief voor gebruik van de gemeenschapshuizen vast kunnen stellen. Dorpshuis De Vaert brengt namelijk geen huur in rekening voor gebruikers. Bovendien is het een voordeel als er gelijke huurtarieven gelden in alle gemeenschapshuizen.

Het bieden van commerciële activiteiten in de gemeenschapshuizen is op dit moment niet toegestaan. In het onderzoek wordt aangegeven dat het verruimen van die beleidskaders niet zal leiden tot een groter exploitatieperspectief. De commerciële kansen zijn namelijk gering.

Scenario 3. De bezuiniging van €161.681 gewoon doorvoeren

Risico's hierbij zijn :

- stichtingsbesturen nemen hiervoor geen verantwoordelijkheid en leggen hun taken neer;
- de gemeente komt met voorzieningen te zitten waarvoor geen beheer is;
- de gemeente is niet toegesneden om het beheer op zich te nemen;
- gemeenschapshuizen zullen mogelijk gesloten moeten worden;
- dit betekent voor een aantal gemeenschapshuizen een aanzienlijke kapitaalvernietiging;
- verkoop van dit soort voorzieningen zal moeilijk zijn omdat de marktwaarde gering is;
- hiermee wordt geen recht gedaan aan prestatieveld 1 (leefbaarheid en sociale samenhang) van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Onder dit prestatieveld vallen voorzieningen en organisatie die activiteiten uitvoeren gericht op ontmoeting, sociaal-culturele activiteiten, sport en het bevorderen van de leefbaarheid en integratie.

Scenario 4. De bezuiniging geheel intrekken

In dit geval kunnen de voorzieningen voortbestaan. Hieraan zijn geen maatschappelijke risico's verbonden.

Scenario 5. Toekomstige bijdrage overheid voor gemeenschapsvoorzieningen

In dialoog bespreken wat er nodig is in Steenberg en aan gemeenschapsvoorzieningen en de mate waarin en manier waarop de overheid hieraan een bijdrage moet leveren.

Ons college kiest voor een combinatie van de scenario's 1 en 2 om in samenspraak met de beheerstichtingen te komen tot minder kosten voor de gemeente in relatie tot een reële belasting voor de beheerstichtingen.

5. Middelen

Op de gemeenschapshuizen hebben wij al een tussentijdse bezuiniging gerealiseerd. Het gaat om gemeenschapshuis 't Cromwiel waar wij door een efficiëntere bedrijfsvoering in combinatie met sporthal 't Cromwiel een bezuiniging van € 30.000,- hebben verwezenlijkt.

In het financiële overzicht dat ter inzage ligt ziet u welke kosten er voor de gemeenschapshuizen op de begroting 2013 staan. Dit is een totale post van € 597.694 aan uitgaven. Minus inkomsten en de dekkingsreserve ten behoeve van investeringen levert dit een netto kostenpost op van € 251.253 exclusief doorbelastingen.

Hierop is alleen de bovengenoemde besparing van € 30.000 voor gemeenschapshuis 't Cromwiel in mindering gebracht.

6. Risico's

Er zijn op dit moment geen risico's te benoemen. De scenario's leggen wij in opiniërende zin aan uw raad voor. De risico's zijn per scenario voorgaand reeds bij toegelicht.

7. Aanpak

Na bespreking van de geschetste stand van zaken in de raadscommissie van 8 oktober 2012, en de richting die uw raad tijdens deze vergadering bepaald, zullen wij in december een definitief voorstel aan u voorleggen.

8. Voorstel

1. kennis te nemen van de stand van zaken en het onderzoek naar de haalbaarheid van de bezuinigingstaakstelling op de gemeenschapshuizen;
2. kennis te nemen van de scenario's waarvoor ons college kiest;
3. op basis van de in het voorstel genoemde scenario's een richting te bepalen hoe nu verder gegaan moet worden met de bezuinigingstaakstelling voor de gemeenschapshuizen;
4. deze richting verder uit te werken zodat in december besluitvorming plaats kan vinden op basis van een definitieve nota over de bezuinigingstaakstelling voor de gemeenschapshuizen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Steenberg,

de secretaris

de burgemeester

mr. J.M.W.H. Leloux

drs. S.C.C.M. Bolten

Overzicht kosten (excl: doorbelastingen) gemeenschapshuizen begroting 2013

	Totaal	De Stelle	De Vaert	Siemburg	Vossenburgt	Dinteloord	Cromwiel (incl. foyer)
6126 lasten							
Uitzendkrachten	111.750						111.750
electriciteitsverbruik	13.250						13.250
gasverbruik	7.500						7.500
aanschaffingen	5.000						5.000
waterverbruik	250						250
waterschapslasten	2.480		105	1.000		225	1.150
ozb	13.225		500	1.000		1.125	10.600
rioolheffing	127						127
brand-stormverzek.	6.250		700	2.000		1.100	2.450
verontrein.heff.	375						375
schoonmaakonderhoud	17.000						17.000
overige uitgaven	3.500						3.500
Inkoop horeca	58.000						58.000
Huursubsidie	74.649		18.699			55.950	
Subsidie wvs kracht	24.672					24.672	
Budgetsubsidie	106.822	19.937	13.146	33.330	19.218	21.191	
Toev. onderth. geb.	34.471	3.737	6.711	3.758		7.461	12.804
kap. lasten	118.373			6.507	1.336	28.103	82.427
Totaal	597.694	23.674	39.861	47.595	20.554	139.827	326.183
baten							
Huur	110.488		18.699			56.789	35.000
sponsorbijdragen	2.500						2.500
horecaopbrengst	145.000						145.000
Totaal	257.988	-	18.699	-	-	56.789	182.500
Subtotaal lasten	339.706	23.674	21.162	47.595	20.554	83.038	143.683
Dekk.res.tbv investering	88.453					22.512	65.941
Netto lasten	251.253	23.674	21.162	47.595	20.554	60.526	77.742